

Вежбе бр. 1

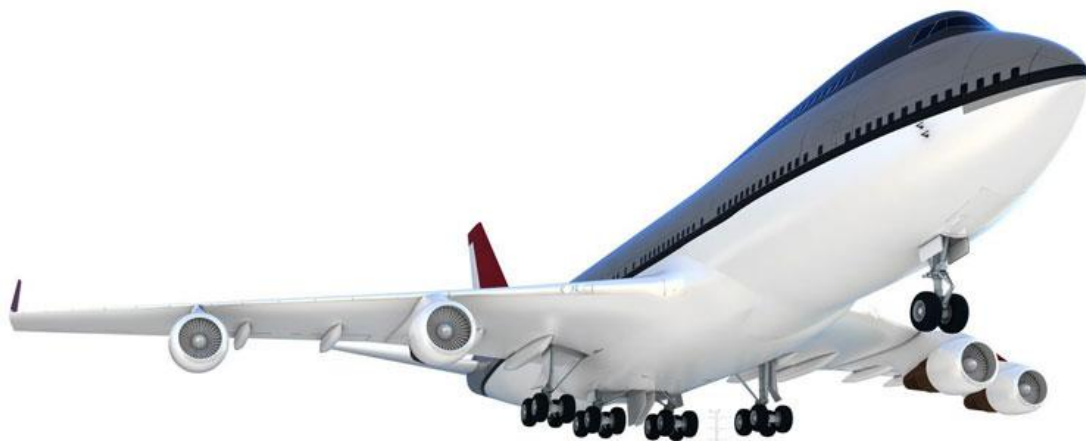

УВОД У САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ

Асистент:

М.Сс Тијана ИВАНИШЕВИЋ, дипл. инж. саоб.

ВИДОВИ ТРАНСПОРТА

ВИДОВИ ТРАНСПОРТА

ПРЕДНОСТИ и НЕДОСТАЦИ железничког транспорта

ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ

Предности железничког транспорта:

- ✓ Железнички саобраћај је независан од климатских и временских услова;
- ✓ Масовна (количински велика) превозна способност;
- ✓ Релативно велике брзине саобраћаја возова;
- ✓ Ниски трошкови превоза, нарочито на дужим релацијама;
- ✓ Велика важност у ратним и мирнодопским условим при транспорту војних пошиљака и ванредним условима;
- ✓ Врло погодна примена информатике и телематике;
- ✓ Висока безбедност, редовитост и уредност;
- ✓ Погодност примене и развоја савремених технологија транспорта;
- ✓ Погодности код егзистенције индустријских колосека (транспорт од врата до врата);
- ✓ Доприноси штедњи енергије и заштити животне средине.

ЖЕЛЕЗНИЧКИ ТРАНСПОРТ

Недостаџи железничког транспорта:

- ✓ Мале брзине превоза робе и временски дуг обрт кола;
- ✓ Велики трошкови на краћим релацијама превоза;
- ✓ Високи фиксни трошкови, то јест губици (у случају ниске запослености капацитета);
- ✓ Немогућност довоза робе до захтеваног места (због непостојања већег броја индустријских колосека) и принуђеност на кооперацију.

ВИДОВИ ТРАНСПОРТА

ПРЕДНОСТИ и НЕДОСТАЦИ

друмског транспорта

ДРУМСКИ ТРАНСПОРТ

Предности друмског транспорта:

- ✓ Могућност директног превоза од „врата до врата“ односно „од рампе до рампе“, за разлику од осталих видова изузев постојања робе преко индустријских колосека;
- ✓ Мали експлоатациони трошкови везани за почетно-завршне операције;
- ✓ Релативна независност превозних јединица од инфраструктуре, еластичност;
- ✓ Инвестициона улагања потребна за задовољење обима превоза мања су него код железнице;
- ✓ Брза достава робе;
- ✓ Кратко задржавање у делу почетно-завршних операција;
- ✓ Велика разгранатост мреже путева;
- ✓ Једноставна процедура превоза – одсуство режима превоза;

ДРУМСКИ ТРАНСПОРТ

Предности друмског транспорта:

- ✓ Релативна отвореност и расположивост корисницима услуга;
- ✓ Независност од редова вожње;
- ✓ Могућности организовања превоза малих количина (не масовних роба);
- ✓ Краћи обрт транспортних средстава;
- ✓ Једноставније чување пошиљке од пошиљаоца до примаоца;
- ✓ Могућност директног превоза на кратким растојањима;
- ✓ Погодан за кооперацију у комбинованом транспорту са железничким и водним (од-до робних терминала и обратно);
- ✓ Незаменљив у превозу брзопокварљиве и скупоцене робе на кратким и средњим релацијама;
- ✓ Неизоставан у обављању превоза за сопствене потребе у функцији наставка процеса производње у индустрији;
- ✓ Стрпљив за обављање превоза који по (нестрпљивом) транспортном захтеву не могу тако брзо да се превезу другим видом и др.

ДРУМСКИ ТРАНСПОРТ

Недостаци друмског транспорта:

- ✓ Велика потрошња горива по јединици рада;
- ✓ Друмска средства су значајни загађивачи животне околине;
- ✓ Искоришћење погонске снаге мање је у односу на друге видове;
- ✓ Већи трошкови експлоатације, то јест веће учешће транспортних трошкова у цени производа посебно на дужим релацијама.

ВИДОВИ ТРАНСПОРТА

ПРЕДНОСТИ и НЕДОСТАЦИ

речног транспорта

РЕЧНИ ТРАНСПОРТ

Предности речног транспорта:

- ✓ Трошкови су најнижи у односу на друге видове транспорта;
- ✓ Могућност комплементарности са железничким и посебно друмским транспортом;
- ✓ Велика пропусна способност пловних путева ограничена је капацитетима лука и пристаништа;
- ✓ Велики превозни капацитет потисница, тегљеница, теретњака и других пловила;
- ✓ Атрактиван је за примену Ro-Ro и Lo-Io технологија;
- ✓ Знатно мања потрошња погонске енергије по јединици рада;
- ✓ Еколошки не загађује животну околину;
- ✓ Већа безбедност, поузданост и могућност транспорта масовних роба;
- ✓ На дугим релацијама има релативно кратка транзитна времена;
- ✓ Знатно нижи коефицијент таре, тј. односа сопствене масе и носивости у односу на остала транспортна средства.

РЕЧНИ ТРАНСПОРТ

Недостаци речног транспорта:

- ✘ Неповољни метеоролошки и хидролошки услови (лед, ветар, магла, низак и висок водостај) и преклапање ових појава;
- ✘ Кратко трајање пловидбе у току године (15-20% дана мање у односу на календарске дане);
- ✘ Постојећа флота нема речно-морске бродове (изузев у закупу);
- ✘ Наша постојећа пловна мрежа није рационално развијена према великим производним и трговачким центрима;
- ✘ Неке реке, посебно Сава, технички нису регулисане и постоје сметње које ограничавају и изазивају прекид пловидбе;
- ✘ Брзине пловидбе ограничене су природним и техничким условима и мање су у односу на друге видове;
- ✘ Дужина трајања почетно-завршних операција дужа је него код осталих видова превоза;
- ✘ Увећана растојања транспорта у односу на остале видове због додатне потребе одвоза-довоза, то јест због неповољног положаја лука у односу на крајње кориснике.

ВИДОВИ ТРАНСПОРТА

ПРЕДНОСТИ И НЕДОСТАЦИ

поморског транспорта

ПОМОРСКИ ТРАНСПОРТ

Предности поморског транспорта:

- ✓ Пропусна способност у функцији пута је без ограничења;
- ✓ Потрошња горива по јединици терета у односу на друге видове је мања и уопште мања је потрошња енергије;
- ✓ Мањи су и отпори кретања у односу на кретање по чврстој подлози, што има за последицу знатно мању вучну снагу по јединици терета или маси;
- ✓ Поморски транспорт има најниже трошкове превоза на већа растојања у односу на друге видове;
- ✓ Обезбеђује се већа производност рада у поређењу са осталим видовима транспорта, а нарочито код бродова велике носивости, па је таква производност рада у поморском транспорту пет до шест пута већа него у железничком или речном, а трошкови превоза просечно су два до три пута нижи него код ових видова транспорта.

ПОМОРСКИ ТРАНСПОРТ

Недостаци поморског транспорта:

- ✓ Скуп развој инфраструктуре луке;
- ✓ Сложенији системи претовара;
- ✓ Скупа лежарина ако се благовремено не обаве процеси истовара и утовара, Значајни утицаји, као што су: климатски (ветар, велики таласи, плима, осека, магла), навигациони и други природно-географски утицаји, на планирани транспорт;
- ✓ Зависност транспортне способности од пропусне способности лука и производности њене механизације.

Вежбе бр. 1

УВОД У САОБРАЋАЈ И ТРАНСПОРТ

Асистент:

М.Сс Тијана ИВАНИШЕВИЋ, дипл. инж. саоб.